Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE

SFE Produksjon AS
Bukta
6823 SANDANE

Vår dato: 14.11.2016
Vår ref.: 201606007-5
Arkiv:
Deres dato: 08.11.2016
Deres ref.:

Saksbehandler:
Stein Wisthus Johansen

SFE Produksjon AS - Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Mel kraftverk i Vetlefjordvassdraget, Balestrand kommune

Viser til deres søknad av 08.11.2016 om å få fravike minstevannføringen i Vetlefjordelva nedstrøms Mel kraftverk i Balestrand kommune.

Om søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra SFE Produksjon AS på E-post 08.11.2016:

> ***«SFE Produksjon søkjer med dette om løyve til midlertidig fråvik frå manøvreringsreglementet for Mel kraftverk, Balestrand kommune.***
>
> *Vi ynskjer i samband med virkningsgradsmålingar på Mel kraftverk å stanse kraftverket og tysdag og torsdag i veke 46. Varigheita på stans av aggregat er omtrent 6 timar på tysdag og 3 timar på torsdag.*
>
> ***Konsekvens for vassføring:***
> *Vassføringa i perioden med stans på aggregatet vert i all hovudska bestemt av restvassføringa. Stansen på aggregatet har ei varigheit på 2 tysdag og 2 timar torsdag. I eit «worst case»-scenario har vi lite vatn i restfeltet, då vil vassføringa i elva utvikle seg på følgande måte (ref. tabell som viser slepp av vatn i luka i avløpet):*

Tid	*(Vatn forbi turbin)*	*Vatn frå restfeltet*	*Vatn over terskel i avløp*	*Vatn frå luke i avløp*	*Totalt vatn i elva*
Kl 09.30	*(1,5 m^3/s)*	*0,3 m^3/s*	*0,7 m^3/s*	*0,8 m^3/s*	***1,8 m^3/s***
Kl 10.00 (stans)	*(1,5 m^3/s)*	*0,3 m^3/s*	*0,7 m^3/s*	*0,8 m^3/s*	***1,8 m^3/s***
Kl 10.30	*(0 m^3/s)*	*0,3 m^3/s*	*0 m^3/s*	*0,7 m^3/s*	***1,0 m^3/s***
Kl 11.00	*(0 m^3/s)*	*0,3 m^3/s*	*0 m^3/s*	*0,65 m^3/s*	***0,95 m^3/s***
Kl 11.30	*(0 m^3/s)*	*0,3 m^3/s*	*0 m^3/s*	*0,6 m^3/s*	***0,9 m^3/s***
Kl 12 (oppstart)	*(1,5 m^3/s)*	*0,3 m^3/s*	*0,7 m^3/s*	*0,8 m^3/s*	***1,8 m^3/s***

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor: Middelthunsgate 29, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO
Region Midt-Norge: Vestre Rosten 81, 7075 TILLER
Region Nord: Kongens gate 14-18, 8514 NARVIK
Region Sør: Anton Jenssensgate 7, Postboks 2124, 3103 TØNSBERG
Region Vest: Naustdalsvn. 1B, Postboks 53, 6801 FØRDE
Region Øst: Vangsveien 73, Postboks 4223, 2307 HAMAR

(Vatn forbi turbin er her ikkje med i summeringa av totalt vatn i elva fordi det er fordelt på terskel og luke i avløp)

Konsekvens for naturmiljø
Ei vassføring på rett i underkant av 1,0 m^3/s i denne korte tidsperioden vil, så langt vi kan sjå det, ikkje utgjere noko fare for anadrom fisk eller botndyr i elva. NVE godkjente 2014 brot på minstevassføring med liknande argumentasjon, men over ein lengre tidsperiode (NVE ref.: 201403046-4). Elva vert køyrt ned og opp att etter gjeldande praksis (rolege overgangar).

Gjennomføring av arbeidet:
SFE ynskjer å utføre arbeidet på sein haust, då ein vil sleppe å få inn varmare vatn frå bekkeinntak. Virkningsgradsmåling av turbin er ei temperaturmåling. Det har vore en tørr haust og vi forventer at veret held seg fram mot virkningsgradsmålinga.

Tysdag 15. november:
Oppkoblinga av utstyet skal skje mellom kl 10:00 til 15:00. Dette inkluderer kabling og testing.

I realiteten skjer dette:
- *Ca 1 time stopp og sikring av aggregatet.*
- *Ca 1 time å kople opp måleutstyr.*
- *Det tar få minutt til starte opp aggregatet.*

Onsdag 16.november:
Under sjølve målinga er det ingen forventa brudd på minstevassføring.

Torsdag 16.november:
I måleprogrammet under er det oppgitt at demonteringa skal skje mellom kl 08:00 til 11:00.

I realiteten skjer dette:
- *Ca 1 time stopp og sikring av aggregatet.*
- *Ca 1 time å demontere måleutstyr.*
- *Det tar få minutt til starte opp aggregatet.*

Vassføring frå avløpstunell: (luka er instilt på 24-25% opning i dag.

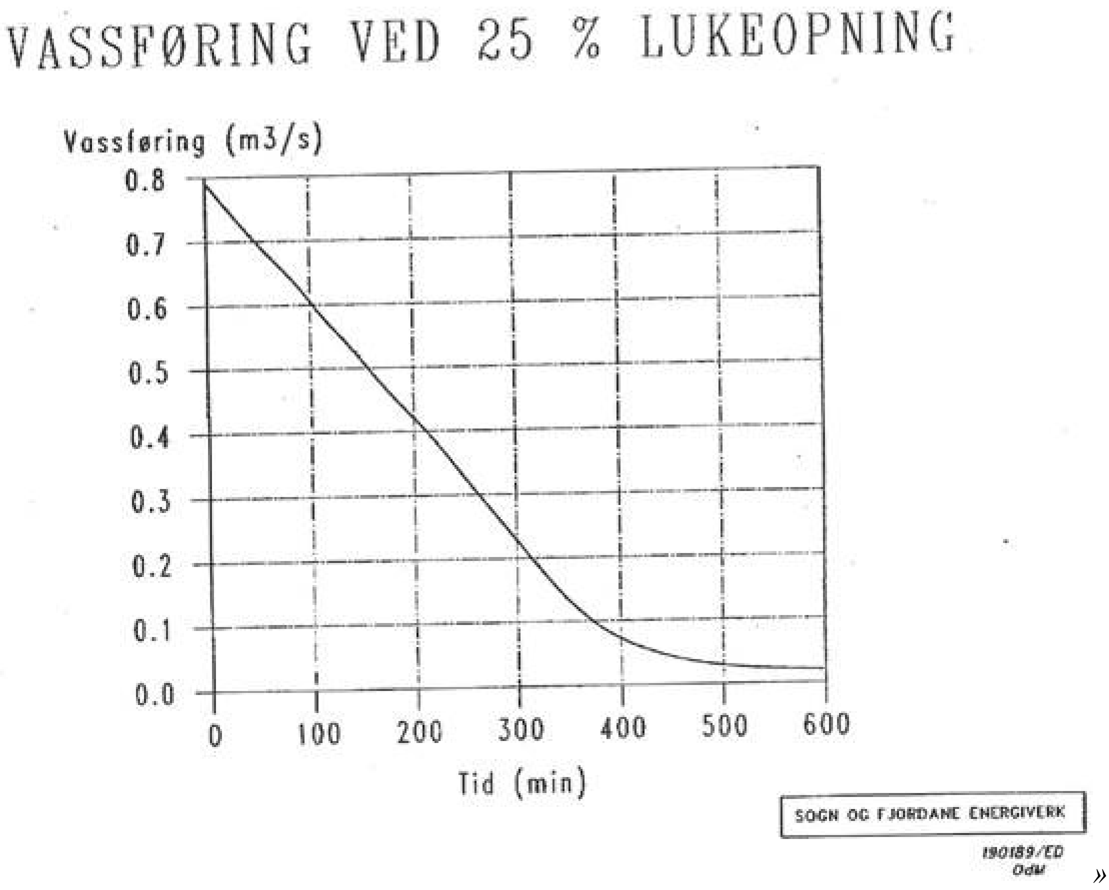

»

I en E-post 11.11.2016 mottok NVE følgende tilleggsinformasjon til søknaden:

> *«Viser til tidlegare innsendt søknad per e-post og Vetlefjorden grunneigarlag sine kommentarar.*
>
> *Med bakgrunn i oppdatert vervarsel er vår vurdering at restfeltet vil levere tilstrekkeleg med vatn til at minstevassføringa vert oppretthaldt gjennom heile arbeidet. Vi understreker her at restfeltet må levere 0,8 m^3/s for at ein skal halde kravet, jamfør tabell under (vi har ikkje oppdatert tabellen med desse tala). Vi ynskjer ikkje å utsette arbeidet, eller å sleppe vatn frå Nedre Svartevassvatn på grunn av kostnadane ved tiltaket og arbeidet med førebuing og klargjering av eit slikt tiltak.*
>
> *Vi held også fast på at ei noko redusert vassføring over denne perioden uansett ikkje ville hatt negativ effekt på livet i elva (fisk, eggoverleving, botndyr).»*

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter (kommunen og fylkesmannen) for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette. NVE har også mottatt innspill fra Vetlefjorden Grunneigarlag.

Balestrand kommune uttaler brev av 13.11.2016:

> *«Viser til SFE Produksjon sin søknad om løyve til midlertidig fråvik frå manøvreringsreglementet for Mel kraftverk, i veke 46-2016.*

SFE ynskjer i samband med virkningsgradsmålingar på Mel kraftverk å stanse kraftverket på tysdag og torsdag i veke 46. Varigheita på stans av aggregat er omtrent 6 timar på tysdag og 3 timar på torsdag.
SFE vise til følgjande konsekvensar:
1. For vassføring:
Vassføringa i perioden med stans på aggregatet vert i all hovudska bestemt av restvassføringa.
2. For naturmiljø:
Ei vassføring på rett i underkant av 1,0 m^3/s i denne korte tidsperioden vil, så langt SFE kan sjå det, ikkje utgjere noko fare for anadrom fisk eller botndyr i elva. NVE godkjente i 2014 brot på minstevassføring med liknande argumentasjon, men over ein lengre tidsperiode (NVE ref.: 201403046-4). Elva vert køyrt ned og opp att etter gjeldande praksis (rolege overgangar).
Gjennomføring av arbeidet:
SFE ynskjer å utføre arbeidet på sein haust, då ein vil sleppe å få inn varmare vatn frå bekkeinntak. Virkningsgradsmåling av turbin er ei temperaturmåling. Det har vore en tørr haust og vi forventer at veret held seg fram mot virkningsgradsmålinga.
Med bakgrunn i oppdatert vervarsel vurderer SFE at restfeltet vil levere tilstrekkeleg med vatn til at minstevassføringa vert oppretthaldt gjennom heile arbeidet. Dei understreker her at restfeltet må levere 0,8 m^3/s for at ein skal halde kravet, jamfør tabell under. Dei ynskjer ikkje å utsette arbeidet, eller å sleppe vatn frå Nedre Svartevassvatn på grunn av kostnadane ved tiltaket og arbeidet med førebuing og klargjering av eit slikt tiltak.
SFE held også fast på at ei noko redusert vassføring over denne perioden uansett ikkje ville hatt negativ effekt på livet i elva (fisk, eggoverleving, botndyr).
Uttale frå Balestrand kommune:
Balestrand kommune stiller oss bak krava som er kommet i utalen frå Vetlefjorden Grunneigarlag, med følgjande grunnjeving:
Fiskereproduksjonen i vassdraget er så sterk svekka av kraftutbygginga, at ein ikkje bør få fritak frå konsesjonskravane utan å sette inn mottiltak. Vidare er det eit pågåande arbeid med å gjenreise elva som fiskeelv (opne gamle gytebekkar m.m.)
NVE bør pålegge regulanten følgjande alternative mottiltak:
- *Sleppe ut nødvendig vatn frå ventil ved Svartevassvatnet for å halde minstevassføringa*
- *Utsette arbeidet til det er stor nok stabilitet i restvassføringa.»*

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 11.11.2016:

«Vi viser til søknad datert 8.11.2016 frå Sogn og Fjordane Energi (SFE) til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om løyve til midlertidig fråvik frå manøvreringsreglementet for Mel kraftverk, og til fråsegna frå Vetlefjorden grunneigarlag.
Sjøauren i Vetlefjordelvi er no ferdig med gytinga, og det vil vere svært uheldig dersom gytegroper vert tørrlagde. Rådgivende Biologer har vist at det er ei viss tørrlegging av elvebotnen ved 0,7 m³ (rapport nr. 2139). Det beste vil vere å ikkje fråvike minstevassføringa, men truleg vil det gå greitt for sjøauren å fråvike denne vassføringa noko i ein kort periode. Faren for tørrlegging og biologiske konsekvensar aukar desto mindre vassføringa er, og vi meiner difor NVE bør setje ei nedre akseptabel grense for vassføring under arbeidet. Dersom det er tilstrekkeleg med vatn frå restfeltet, i tillegg til vatnet i luka i avløpet frå kraftstasjonen, vil tiltaket kunne gjennomførast utan å sleppe vatn frå Svartevassvatnet. Ut frå kartlegginga av elvebotnen meiner vi at det må setjast krav om at vassføringa ikkje må gå under 1 m³. Vidare er det viktig med roleg nedkøyring og oppkøyring.»

Vetlefjoden Grunneigarlag uttaler i E-post av 11.11.2016:

«Vetlefjorden Grunneigarlag er sterkt imot at det blir gjet løyve til stans i Mel kraftverk, slik at vassføringa i Vetlefjordelva kjem under minstevassføringskravet på 1,5 m^3.
Er det nødvendig med stans i veke 46, må NVE pålegge regulanten å sleppe nødvendig vaten frå ventil ved Svartevassvatnet (enkelt å få til) for å holde minstevassføringskravet.
Eller utsette arbeide til det er stor nok og stabil restvassføring.
Arbeide med å gjenreise elva som fiskeelv er i gang, så det vil være svært beklagelig om slik unødvendig stans i tørt vær med svært liten restvassføring, skal sette livet til fisk og næringsdyr i fare for å omkomme i store mengder.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

SFE Produksjon AS planlegger virkningsgradmålinger på aggregatet i Mel kraftverk i uke 46. For å kunne gjennomføre tiltaket er det nødvendig å stanse aggregatet et par timer for å montere måleutstyr, kjøre aggregatet normalt for å gjennomføre målingene og deretter stanse aggregatet et par timer for å demontere utstyret. Tiltaket er planlagt med montering av utstyr tirsdagen og demontering torsdagen. Nedstenging av aggregatet vil medføre at slipp av minstevannføring vil bli noe redusert i forhold til kravet og resttilsiget vil derfor ha avgjørende betydning for hvor mye vann som vil gå på minstevannstrekningen. I følge tabell i søknaden fra 08.11.2016 vil en med en tilsigsprognose på 0,3 m^3/s fra restfeltet, et såkalt worst case-scenario, kunne ende opp med en minstevannføring på 0,9 m^3/s en liten periode både på tirsdagen og torsdagen. En oppdatert tilsigsprognose fra 11.11.2016 viser et tilsig fra restfeltet på 0,8 m^3/s, noe som medfører at minstevannføringen kan komme ned i 1,4 m^3/s. Til sammenligning er kravet i manøvreringsreglementet 1,5 m^3/s. Tiltakshaver mener at en reduksjon i minstevannføringen som beskrevet i søknaden, ikke vil ha noen negativ effekt på livet i elva med tanke på fisk, eggoverlevelse og bunndyr.

Gjennom høringen kom det klart frem at Vetlefjorden Grunneigarlag er sterkt imot at det blir gitt tillatelse til å underskride kravet på 1,5 m^3/s i minstevannføring med henvisning til arbeidet med å gjenreise Vetlefjordelva som fiskeelv og at redusert minstevannføring kan gå ut over livet til fisk og bunndyr. Balestrand kommune støtter uttalelsen fra grunneigarlaget. Fylkesmannen ser det også som uheldig at minstevannføringen kan bli lavere enn kravet i reglementet. Samtidig opplyses det om at sjøauren nå er ferdig med gytingen og at det ifølge habitatundersøkelser gjort i elva viser at det er en viss tørrlegging av elvebunnen ved 0,7 m^3/s. Sjøauren kan tåle noe redusert minstevannføring, men fylkesmannen mener det bør settes krav om at minstevannføringen ikke må gå under 1 m^3/s.

NVE mener forholdene som er beskrevet i søknaden og de innspill som er kommet til søknaden gjennom høringen, tilsier at faren for store skader i forbindelse med tiltaket er små. Sjøauren er ferdig med årets gyting og kan tåle noe reduksjon i minstevannføringen, selv om det ikke er optimalt eller ønskelig. De oppdaterte tilsigsprognoser fra mandag 14.11.2016 viser også at sannsynligheten for at det bare vil bli en minimal underskridelse i forhold til de pålagte 1,5 m^3/s, er stor. Det er også stor sannsynlighet for at minstevannføringen ikke vil underskrides. NVE mener på denne bakgrunn at det ikke vil være nødvendig med et pålegg om å slippe ekstra vann som foreslått avbøtende tiltak. Ved å sette et vilkår om en minstevannføring på 1 m^3/s slik fylkesmannen foreslår, vil det bli opptil tiltakshaver å vurdere om det vil være nødvendig å benytte de muligheter for ekstra vannslipp som finnes i systemet.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og av meget kort varighet, maksimalt 2 perioder av 2 timer. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at et eventuelt mindre avvik fra minstevannføringen i dette tilfellet er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at SFE Produksjon AS kan fravike kravet til minstevannføring nedstrøms Mel kraftverk over en periode på inntil 2 timer tirsdag 15.11.2016 og 2 timer torsdag 17.11.2016 i forbindelse med henholdsvis montering og demontering av utstyr til virkningsgardsmåling på aggregatet på Mel kraftverk.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Minstevannføringen må ikke gå under 1 m^3/s under montering og demontering av måleutstyr
- Dersom tilsigsprognosen endrer seg og kravet til 1 m^3/s ikke kan overholdes, må avbøtende tiltak med ekstra vannslipp settes inn.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannføringen i det tidsrommet minstevannføringen underskrider kravet i manøvreringsreglementet.
- Perioden med redusert minstevannføring må gjøres så kort som mulig. Pålagt minstevannføring skal slippes så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Berørte parter skal orienteres om tiltaket så langt det er mulig før det iverksettes.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at SFE Produksjon AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby avdelingsdirektør	Carsten Stig Jensen seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Balestrand kommune
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Sigmun Feten